

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักความเสมอภาค ถือเป็นหลักพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นมนุษย์ โดยมีต้องคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น ๆ อาทิ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ถิ่นกำเนิด ความพิการ เป็นต้น ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กล่าวถึงการกำหนดให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และเสมอภาคและให้ความสำคัญกับครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสม โดยหลักการดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารัฐได้ให้ความสำคัญกับสิทธิพื้นฐานทางการศึกษาของคนพิการ และความร่วมมือของทุกฝ่ายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือ สนับสนุนให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ มีพัฒนาการที่ดีขึ้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นผู้มีความสำคัญในการวางรากฐาน และมีบทบาท ในการพัฒนาตั้งแต่ช่วงปฐมวัย โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ผู้เรียนออทิสติกมีลักษณะความบกพร่องสำคัญ 2 ประการ กล่าวคือ การสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม รวมถึงการมีรูปแบบแผนพฤติกรรมซ้ำ ๆ และมีความสนใจจำกัด เป็นผลมาจากความผิดปกติของสมอง (American Psychiatric Association, 2013) โดยผู้เรียนออทิสติกแต่ละคนมักจะมีระดับความรุนแรงแตกต่างกันเป็นเฉพาะบุคคล และความบกพร่องในด้านดังกล่าวเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวหรือบุคคลรอบข้างและไม่สามารถสร้างสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนที่เป็นเด็กทั่วไปได้ และมักจะถูกแยกออกจากสังคมทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมตามมา ดังเช่น นาถลดา ตะวันกาญจนโชติ (2559) กล่าวว่า ความบกพร่องทางด้านทักษะทางสังคมเป็นปัญหาหลักที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยด้วยโรคออทิสซึม สเปกตรัมหรือเรียกว่าเด็กออทิสติก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลรอบข้างและเพื่อนในวัยเรียนได้ทักษะทางสังคมจึงถือเป็นปัญหาหลักของผู้เรียนออทิสติก เนื่องจากผู้เรียน

ออทิสติกขาดความเข้าใจกฎเกณฑ์ทางสังคม การสร้างปฏิสัมพันธ์ไม่เป็นธรรมชาติ มีพฤติกรรมทางสังคมไม่เหมาะสมกับวัย ไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบข้าง มีขอบเขตจำกัดในการแสดงออกทางสีหน้า และการสื่ออารมณ์ที่ไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่สามารถรับรู้การแสดงอารมณ์ทางใบหน้า และท่าทาง เพราะอ่านจิตใจคนไม่เป็น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นพัฒนาการด้านสังคม เพื่อให้ผู้เรียนออทิสติกมีพัฒนาการที่ดีขึ้นให้มากที่สุดตามศักยภาพของตนเอง โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระและเป็นสมาชิกที่ดีคนหนึ่งของสังคม

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช 2563 มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการ จากการนำหลักสูตรฯ ไปพัฒนาเด็กดังกล่าวพบว่า พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกจะมีข้อจำกัดเป็นอย่างมาก ดังนั้นการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมจึงเป็นสิ่งที่ยังจำเป็นอยู่ โดยผู้เรียนออทิสติกจะมีข้อจำกัดในเรื่องของ สมาธิ การจดจำ พฤติกรรมซ้ำ ๆ มีปัญหาในการเรียนรู้ที่เป็นนามธรรม ตลอดจนการถ่ายโยงความรู้ซึ่งส่งผลกระทบต่อทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน เนื่องจากผู้เรียนมีเพดานในการเรียนรู้ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมหรือกิจวัตรประจำวันได้เท่ากับผู้เรียนปกติที่อยู่ในวัยเดียวกัน (สมพร หวานเสรีจ, 2559) ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาในด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก และจากผลการประเมินพัฒนาการด้านสังคมเมื่อสิ้นปีการศึกษาของผู้เรียนออทิสติกที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้เรียนออทิสติกส่วนใหญ่มีผลพัฒนาการด้านสังคมอยู่ในระดับต่ำกว่าพัฒนาการในด้านอื่น ๆ และพบปัญหาในเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นและการปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมด้วย

จากสภาพปัญหาที่พบในการรายงานผลการประเมินตนเองของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี แต่มีจุดที่ควรพัฒนาจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการพิเศษเฉพาะบุคคลที่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริงตามศักยภาพของผู้เรียน เลือกใช้เทคนิค วิธีการหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งต้องบูรณาการทักษะด้านต่าง ๆ ด้วย และจากรายงานผลโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม คุณภาพผู้เรียนในพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก พบว่า มีผลพัฒนาการต่ำที่สุดใน 7 ด้าน ตามหลักสูตรการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม นอกจากนี้ในการประชุมสรุปผลการดำเนินงานกลุ่มบริหารวิชาการ (ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม, 2560) พบว่า ผู้ปกครองยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนออทิสติก

ส่งผลให้การพัฒนาด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยยังไม่บรรลุตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อีกทั้งผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือเด็กออทิสติกให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น คือ บุคคลที่ใกล้ชิดตัวเด็กมากที่สุด ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครอบครัวที่เป็นผู้ใกล้ชิด ซึ่งหากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนออทิสติกในทุกกระบวนการ จะส่งผลในทางบวกต่อการพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน

การส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย สถานศึกษาควรมีรูปแบบที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมและมีบทบาทในการวางแผนในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกับสถานศึกษา การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประสานความร่วมมือ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน อันจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจและการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น (Gichohi, 2015) โดยมีหลักสำคัญในการกำหนดรูปแบบของการมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของครอบครัว จึงจะทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนออทิสติกอย่างมีประสิทธิภาพได้ ดังเช่นงานวิจัยของ จินตนา ประดุจพงษ์เพ็ชร และสมหมาย อ่าดอนกลอย (2561) ที่พบว่าหลังจากใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนออทิสติก พบว่า ผู้เรียนออทิสติกส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การวัดผลประเมินผล อันเป็นที่ยืนยันได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนั้นสามารถช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนออทิสติกได้ในระดับที่สูง และการศึกษาของอาริสรา ทองเหมและประพิมพิใจ เปี่ยมคุ้ม (2560) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนออทิสติก สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนออทิสติกส่งผลให้พัฒนาการของผู้เรียนออทิสติกอยู่ในระดับมากทุกด้าน

จากความสำคัญและสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนออทิสติกมีความสามารถในการเรียนรู้ด้านสังคมที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้ปกครองต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยตามระยะของการวิจัย ซึ่งมี 4 ระยะ ดังนี้
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

1.1 ครูผู้สอนที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1.1.1 ปฏิบัติหน้าที่สอนผู้เรียนออทิสติกที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ในปีการศึกษา 2561

1.1.2 มีประสบการณ์ในการสอนผู้เรียนออทิสติก ไม่น้อยกว่า 3 ปี

1.2 ผู้ปกครองที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 คน มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1.2.1 เป็นผู้ปกครองที่นำผู้เรียนออทิสติกมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน

1.2.2 นำผู้เรียนออทิสติกมารับบริการเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา คือ ข้อมูลสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ ข้อมูลสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน พ.ศ. 2561

5. ขอบเขตด้านสถานที่ดำเนินการ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

**ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย
โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม**

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนย่อย มีขอบเขตการวิจัยตาม
ขั้นตอนย่อย ดังต่อไปนี้

**ขั้นที่ 1 ยกร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก
ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม**

1. ขอบเขตแหล่งข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร งานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องในระยะที่ 1

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา คือ ร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
ของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

3. ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย จากการนำทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการให้ผู้ปกครอง
มีส่วนร่วมนำมาयर่างรูปแบบ

4. ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ เดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

5. ขอบเขตสถานที่ดำเนินการ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

**ขั้นที่ 2 พิจารณาร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก
ระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยการสนทนากลุ่ม**

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive
Sampling) จำนวน 11 คน เลือกมาโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

1.1 เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาและผู้อำนวยการของ
บุคคลออทิสติกหรือผู้ปกครองบุคคลออทิสติก

1.2 มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับผู้เรียนออทิสติก

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริม
พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย

3. ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการ
ด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎี
ของการมีส่วนร่วม

4. ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ ระหว่าง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

5. ขอบเขตสถานที่ดำเนินการ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

ขั้นที่ 3 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมและร่างคู่มือรูปแบบฯ

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ครู ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9 คน มีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

1.1 ปฏิบัติหน้าที่สอนผู้เรียนออทิสติกของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

1.2 มีประสบการณ์ในการสอนผู้เรียนออทิสติก อย่างน้อย 3 ปี

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การทดลองใช้ร่างรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม และร่างคู่มือรูปแบบฯ

3. ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อตรวจสอบปัญหา อุปสรรค แล้วนำมาปรับปรุง พัฒนาให้รูปแบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างเดือนมีนาคม - กันยายน พ.ศ. 2562

5. ขอบเขตสถานที่ดำเนินการ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ผู้เรียนออทิสติกที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1.1 ผู้เรียนออทิสติกอายุระหว่าง 3 - 6 ปี ที่ลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

1.2 มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย

3. ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ การศึกษาผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4. ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ ระหว่าง พฤษภาคม พ.ศ. 2563 - มีนาคม พ.ศ. 2564

5. ขอบเขตสถานที่ดำเนินการ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

ระยะที่ 4 ศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้บริหารต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่

1.1 ครูผู้สอนที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนออทิสติกที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือก คือ เป็นข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร ให้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนออทิสติก ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ที่มีส่วนร่วมในการนำรูปแบบฯ ไปใช้

1.2 ผู้ปกครองของผู้เรียนออทิสติกที่มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 3

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูและผู้บริหารต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

3. ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบในรูปแบบและคู่มือรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4. ขอบเขตระยะเวลาดำเนินการ พฤษภาคม พ.ศ. 2563 - มีนาคม พ.ศ. 2564

5. ขอบเขตสถานที่ดำเนินการ คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม หมายถึง ชุดขององค์ประกอบในการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ หลักการของรูปแบบ จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์ และการมีส่วนร่วม

1.1 องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ หมายถึง การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ

1.2 องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ หมายถึง เป้าหมายในการพัฒนาทักษะด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกให้มีพัฒนาการที่สูงขึ้น โดยใช้รูปแบบการบริหารแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในรูปแบบการร่วมตั้งเป้าหมาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผล และร่วมประเมินผล

1.3 องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ทรัพยากรในทางการบริหารจัดการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือ และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

1.4 องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ร่วมวางแผน ขั้นตอนที่ 2 ร่วมดำเนินการ ขั้นตอนที่ 3 ร่วมติดตาม และขั้นตอนที่ 4 ร่วมประเมินผล

1.5 องค์ประกอบที่ 5 ผลลัพธ์ หมายถึง สิ่งที่เกิดจากการนำรูปแบบฯ ไปใช้ ได้แก่ พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยได้จากการประเมินโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย

1.6 องค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วม หมายถึง วิธีการในการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ตั้งแต่การกำหนดแนวคิด จุดมุ่งหมาย ร่วมตัดสินใจ ร่วมผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งผู้ปกครองจะเข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอน

2. พัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก หมายถึง ค่าคะแนนความสามารถในการเรียนรู้ด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติก วัดได้จากแบบประเมินพัฒนาการด้านสังคมสำหรับผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2563 ประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นและการปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่ การตอบรับคำทักทาย การทำตามข้อตกลง การแสดงบทบาทผู้นำและผู้ตาม การแสดงความรู้สึกต่อคนอื่น การเล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อน เกือบและทิ้งขยะได้ถูกที่ การปฏิบัติตามมารยาท กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษด้วยตนเอง การยกมือไหว้ทักทายผู้ใหญ่ และการพูดคุยกับเพื่อน ผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกและความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจ

4. ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงาน ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ

5. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร ให้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนออทิสติก ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม

6. ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้ดูแลตามกฎหมาย ที่นำผู้เรียนออทิสติกมารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม อย่างสม่ำเสมอ

7. ผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย หมายถึง ผู้เรียนที่มีความบกพร่องของพัฒนาการด้านสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ภาษาและการสื่อความหมาย และมีพฤติกรรมซ้ำ ๆ อายุระหว่าง 3-6 ปี หรือระดับปฐมวัย มารับบริการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 1 จังหวัดนครปฐม อย่างต่อเนื่อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมอย่างเป็นระบบ
2. ได้รู้รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัย โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. รูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม เป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการไปสู่การปฏิบัติได้
4. กระบวนการวิจัยรูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของผู้เรียนออทิสติกระดับปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม ใช้เป็นแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนพิการทุกประเภทความพิการให้ได้เต็มตามศักยภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการต่อไป